

Bijzondere bomen in Rooi

Stichting Het Roois Landschap is bezig met een inventarisatie van bijzondere bomen in Rooi en wil u in deze serie kennis laten maken met enkele daarvan. Deze week deel 24.

De Beuk (*Fagus sylvatica*)

De beuk is een van de boomsoorten die in Nederland van nature thuishoren. Toch is de historie in onze omgeving niet zo lang, want beuken verschenen hier pas zo'n 4.000 jaar geleden.

In de Middeleeuwen moeten er nog veel beukenbossen zijn geweest, gezien de vele plaatsnamen die naar deze boom verwijzen. Voorbeelden hiervan zijn Boekel, Boekelo en mogelijk ook Bostel.

Veel van de aangeplante beuken in Nederland zijn rood- of bruinbladig. Dit is een natuurlijk ontstane variatie, op basis waarvan ook speciale bruinbladige selecties zijn gekweekt. Vanaf de 18^e eeuw werden veel bruine beuken geplant in parken, maar met name ook op begraafplaatsen.

De 'Wereldboom' bij de Ollandse kerk (*Fagus sylvatica* 'Purpurea')

In Olland staat een heel speciale boom vóór het kerkhof. Het is een bijzonder grillig vertakte bruine beuk, waarschijnlijk geplant rond 1865. Toen werd namelijk de parochie opgericht en de eerste Ollandse kerk gebouwd. In 2015 werd de omtrek van de boom gemeten op 1,30 meter hoogte. Deze was toen 500 centimeter, bij een totale hoogte van 23 meter.

De boom heeft in zijn ruim 150-jarig bestaan heel wat meegemaakt, met name toen Olland in de vuurlinie lag in september-oktober 1944. Duitse troepen beschoten vanuit Olland de geallieerden die de smalle 'Corridor' naar Arnhem hadden bevrijd. In deze periode werden veel Ollandse gebouwen verwoest en werd de kerk door Duitsers opgeblazen. In 1951 werd de nu nog bestaande nieuwe kerk gebouwd. Bij al deze gebeurtenissen bleef de beuk bij het kerkhof, die ook wel 'Zielenboom' wordt genoemd, fier overeind staan.

Ruim 10 jaar geleden bleek de conditie van de boom, en de andere beuken bij de kerk en de pastorie, achteruit te gaan. Op het wortelgestel van 2 bomen stonden vruchtlichamen van de Reuzenzwam, een soort die houtrot in de boom veroorzaakt. Door bezorgde burgers werd de stichting 'Behoud Ollandse Bomen' (BOB) opgericht. Met deskundige partijen werd een reddingsplan opgesteld. Een van de belangrijkste conclusies was dat het de bomen aan voedsel ontbrak. Dit is een probleem dat veel bomen hebben in de bebouwde omgeving, waar al het gevallen blad steeds wordt verwijderd.

De grond rond de bomen werd verbeterd door toevoeging van compost en een dikke humuslaag. Hierna ging de conditie van de bomen er flink op vooruit. De Stichting Wereldboom, die ook al bij het reddingsplan was betrokken, concludeerde hierna dat de beuk bij het kerkhof alles in zich heeft om 'oeroud' te kunnen worden. Voor een beuk betekent dat maximaal zo'n 300 jaar, maar daarvan is de boom immers pas op de helft. Op 13 oktober 2012 werd 'D'n Ollandse beuk' ingezegend als Wereldboom, met Pieter van den Berk als beschermheer. In november 2013 werd er rond de boom een heus 'Wereldboomfestival' gehouden, waaraan veel kinderen uit de omgeving hebben deelgenomen.

Voor één van de andere beuken, in het gazon voor de kerk, waren de maatregelen helaas te laat gekomen. Door zware aantasting van de Reuzenzwam waaide deze in oktober 2013 om. Sindsdien ondergaat de andere aangetaste boom, in de tuin van de pastorie, elke 2 jaar een trekproef, die steeds glansrijk werd doorstaan.

Gelukkig zijn de bomen links van de kerk, waaronder dus de Wereldboom, niet door de zwam aangetast.

Met een goede verzorging moeten ze nog heel lang mee kunnen. De voorwaarden voor die verzorging zijn opgesteld door deskundigen en in een speciaal onderhoudsconvenant vastgelegd. Nu de kerk onlangs aan de erediens is onttrokken is het extra belangrijk dat ook bij een toekomstig ander gebruik van het gebouw die goede verzorging blijft gegarandeerd.

De stichting BOB is ondertussen opgegaan in de Stichting Het Roois Landschap, die het behoud van deze bijzondere Ollandse bomen sindsdien als een van zijn speerpunten heeft.

'D'n Ollandse Beuk en zijn omstanders' is te vinden op de site van de Stichting Wereldboom:

<https://wereldboom.org/wereldboom/ollandse-beuk/>

Heeft u meer informatie over deze bomen of wilt u meer weten over Stichting Het Roois Landschap?

Mail rooislandschap@gmail.com

Kijkt u ook eens op onze nieuwe website: <https://www.rooislandschap.nl/>